

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополі кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
Jornal semanal para os
Ucrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від
стиха. Більші по 200 рс. За спе-
ціальні оголошення платиться ся згоди.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — З Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми Українці до спону
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країн. Гимн ам. Укр.

Від Джінгісхана до Пілсудського.

(З приводу оповіщення стану облоги над Галичиною).

Кривава і страшна історія українського народу на протязі тисячеліття. Але за весь той час ні разу не прийшли на землю українського народу такі безоглядні вороги українства, як тепер. Навіть страшний похід Джінгісхана, найбільшого завойовника, якого знає історія людського роду, відбувався в благороднійшій інтенції, чим та, яку проявляють Поляки йдучи війною на Україну. Ось виривок з «язи», закона найстрашнішого наїздника, з яким зустрілася Україна за тисячу літ своєї історії:

«Я Темуджін, син Бсукая, з племен Беде, видаю такі постанови про війну і приготування до війни і ведення війни. Так постановляю я, Джінгісхан, а далеко сягає страшна рука моя! Як без насіння не зійде просо, так не зійде війна без послуху і карности і вправи військ... Короткими словами взивайте ворожі народи до здачі. Коли не піддаєся, то хто знає, що буде з вами! Бог оден знає!.. І то десятого мешканця завойованої землі маєте забрати з собою й убити в степу щоб ослабити її. Ремісників убивати не вільно! А лікарів і священників всіх вір, з якими зустрінетесь по дорозі шляху свого го, як також учених і убогих і всю прислугу святинь і труна-рець і кладовищ увільняю від усяких тягарів і податків на тепер і на будуче! Так постановляю я,

нікого не пишть гарних писем, тільки скромне і просте нехай буде письмо ваше! А будьте справедливі і не кладіть руки на чужу спадщину! І всім дозволяйте вільно торгувати і переноситися з місця на місце! Так постановляю я, Джінгісхан, а далеко сягає страшна рука моя!..»

Те, що колись висловлював великий завойовник світа, висловлюється тепер, в часі преси й електрики — тільки опінією загалу й ділами його. Киньмож оком на діло польських наїздників. Ось вони:

1. Українських учених Поляки не тільки не увільняють від тягарів і податків, але відбирають їм останній шматок хліба і можливість прожитку. Ні оден професор Українець не сміє читати лекцій в університеті. Навіть приватних лекцій в старім товаристві «Ставропігії» не вільно читати українським ученим! Навіть про справи які з полтикою не мають нічого спільного!

2. Українським студентам і студенткам заборонений вступ на університетські виклади! І це страшно насильство над душею української молоді діється в 20-тм столітті, на українській землі, в столиці української Галичини, яку найвищий трибунал народів віддав «в управу» Полякам «для береження спокійного населення!» Це діється в університеті, удержуванім кривавицею українського народу! Це діється на очах усього культурного світа. І хоч молодь українського народу в Галичині повідомила про це всі університети інших народів, — ніхто не зацікавився цим насильством, якого в Європі ще не було.

ують українських священників (як оо. Подляшецького, Юрика і т. д.) І це робить католицька «держжава» з католицькими священниками, — тому що вони иншої народности

4. Український театр інтернований Поляками, щоб загасити останній прояв української культури. Навіть російський царат за часів найтяжших переслідувань оставляв української народности його театр.

5. По наших гарних але убогих горах ходять відділи польського війська й жандармерії та без милосердя палять села Гуцулів, найкрасшого українського племенни. Хто знає, що наші гірські села складаються з господарств, самітно розкинутих по горах, тому ясно, кілька злобної витревалости й ненависти треба мати в душі щоб спалити ціле село: в тій цілі треба ходити на великі простори. І цього доконують польські опришки в державних(!) уніформах кажучи, що в той спосіб заводять лад. Коли в бідних гуцульських селах забирають останню овечку зпоміж голодних дітей і коли зрабовані Гуцули протестують, — палить Поляки цілі села. Львівська українська преса доносить, що польські власти заборонють збирати навіть добровільні датки для допомоги вигибаючим з голоду Гуцулам! Чогось подібного не робив навіть царський уряд навіть в часі найгіршої реакції.

6. Всяку торговлю, оскільки нею не займаються Поляки, так утруднено, що жити з неї неможливо. Такі самі труднощі роблять українському ремеслу. Перехід з місця на місце для Українців до тої міри утруднений що навіть

найлучше про те, як Польща неспосібна адмініструвати Галичиною хоч в тій цілі антанга до-ручила їй провізорично цей нещасливий край. Польща «успокоює» Галичину, Хотинщину, Волинь, Підляше і Поділля спокоем смерти. Коли якась сила не вирве цих земель з рук Польщі, то вони певдози виглядати муть гірше чим по найгіршим нападі Татар. Гірше тому, що Татари линали по собі тільки матеріальну руїну, а Поляки роблять усе те, що робили Татари: палить цілі оселі, грабують, беруть масово і вишпують населення в тюрмах — і крім того всего корумпують морально себе і всіх що з ними стикаються.

Словом — Польща на українських (а також білоруських і литовських землях) це якась потворна, чорна, затроєна пляма, якась єгипетська язва, якої ніколи не забудуть народи, що мали нещастя зустрітися з нею.

8. До якої міри деправації дійшла Польща на землях України, видно пр. з таких фактів: Урядовці української держави Закарпаття трактує як звичайних злочинців! Те саме робить з військовими. Коли Поляки зловлять якогось військового Українця, що колись з обовязку ставив перед суд польських бунтовщиків або навіть звичайних злодіїв, — то поводяться з ним, як з звичайним злочинцем. В польській тюрмі згинув молодий український комісар Збаражщини др. Р. Вітошинський хоч ніякої вини по було на тім чоловіці. В польських тюрмах загибають тисячі невинних Українців. Такого масового подігичного переслідування вже давно не бачила ні одна країна Європи. І

яким зустрілася Україна за історію:

«Я Темуджін, син Бєукая, з племен Бєде, видаю такі постанови про війну і приготування до війни і ведення війни. Так постановляю я, Джінгісхан, а далеко сягає страшна рука моя! Як без насіння не зійде просо, так не зійде війна без послуху і карности і вправи військ... Короткими словами взивайте ворожі народи до здачі. Коли не піддаєся, то хто знає, що буде з вами! Бог оден знає!... І то десятого мешканця завойованої землі маєте забрати з собою й убити в степу щоб ослабити її. Ремісників убивати не вільно! А лікарів і священників всіх вір, з якими зустрінетесь по дорозі шляху свого го, як також учених і убогих і всю прислугу святинь і трупарень і кладовищ увільняю від усяких тягарів і податків на тепер і на будуче! Так постановляю я, Джінгісхан, а далеко сягає страшна рука моя!...»

«Забороняю вам всякі титули й вивиспування себе, крім скромного слова »бегадім«, яким батьки ваші називали хоробрих! Навіть Великого Хана свого не кличте інакше як по імені його! І до

університеті. Навіть приватні лекції в старім товаристві »Староропігії« не вільно читати українським ученим! Навіть про справи які з полтикою не мають нічого спільного!

2. Українським студентам і студенткам заборонений вступ на університетські виклади! І це страшне насильство над душею української молоді діється в 20-тм столітті, на українській землі, в столиці української Галичини, яку найвищий трибунал народів віддав »в управу« Полякам »для береження спокійного населення!« Це діється в університеті, удержуванім кєрвавицею українського народу! Це діється на очах усього культурного світа. І хоч молодь українського народу в Галичині повідомила про це всі університети інших народів, — ніхто не зацікавився цим насильством, якого в Європі ще не було.

3. Духовний український семінар у Львові замкнений, щоб український народ позбавити можности виховувати для нього священників. Богато церков стоїть уже тепер пусткою, бо Поляки по часті вимордували в страшний спосіб, по часті в тюрмах замо-

й ненависті треба мати в душі щоб спалити ціле село: в тій цілі треба ходити на великі просторі. І цього dokonують польські опришки в державних(!) уніформах кажучи, що в той спосіб заводять лад. Коли в бідних гуцульських селах забирають останню овечку зпоміж голодних дітей і коли зрабовані Гуцули протестують, — палять Поляки цілі села. Львівська українська преса доносить, що польські власти забороняють збирати навіть добровільні датки для допомоги вигибаючим з голоду Гуцулам! Чогось подібного не робив навіть царський уряд навіть в часі найгіршої реакції.

6. Всяку торгівлю, оскільки нею не займаються Поляки, так утруднено, що жити з неї неможливо. Такі самі труднощі роблять українському ремеслу. Перехід з місця на місце для Українців до тої міри утруднений що навіть сльобним жінкам відмовляють польські власти видачі потрібних паперів, щоб могли дістатися до своїх чоловіків!

7. Над українською Галичиною завішено стан облоги, щоби безобиняків винищувати все, що не хоче стати польським. Це свідчить

рна, чорна, затроєна пляма, яка єгипетська язва. якої ніколи не забудуть народи, що мали нещастя зустрітися з нею.

8. До якої міри депривації дійшла Польща на землях України, видно пр. з таких фактів: Урядовці української держави Зах. Области трактує як звичайних злочинців! Те саме робить з військовими. Коли Поляки зловлять якогось військового Українця, що колись з обовязку ставив перед суд польських бунтовників або навіть звичайних злодіїв, — то поводяться з ним, як з звичайним злочинцем. В польській тюрмі згинув молодий український комісар Збаражчини др. Р. Вітошинський хоч ніякої вини не було на тім чоловіці. В польських тюрмах загинують тисячі невинних Українців. Такого масового політичного переслідування вже давно не бачила ні одна країна Європи. І на все це спокійно дивляться культурна Європа.

І серед таких відносин знаходиться у нас група людей, які можуть уважати Поляків союзниками на Великій Україні! Надії противників цієї орієнтації опи-

М. Гоголь.

Тарас Бульба.

(ПОВІСТЬ).

10)

Юрба розбрила ся зараз празнувати вибори і пішла гулятика, якої досі ще не бачили Остап і Андрій. Шпинки з вином рознесли до одного; мід, горівку, і пиво забирали таки так, без грошей; шинкарі раді були, що хоч самі остались живі. Цілу ніч лунали крики та пісні, в яких співалось про подвиги козаків. І місяць ще довго бачив товпи музик, що ходили по вулицях з бандурами, торбанами, круглими балайками, та співців, яких держали на Січі, щоб співали в церкві та славили запорожські подвиги. Нарешті хміль і втома стали перемогати міцні голови і можна було бачити, як тут та там падав на землю козак; як товариші обвинявши один одного, і заплакавши сердечними сльозами, падали разом до долу. Там юрбою лягала ціла купа; там дехто добирав місце, де-б ліпше лягти, і падав прямо на деревану колоду. Остатній, що був найміцніший, мимрив ще якісь недоладні слова; врешті й його підкосило похмілля, повалив ся й він, — і заснула вся Січ.

IV.

А другого дни Тарас Бульба вже радив

ся з новим кошовим, як підняти Запорожців на якенебудь діло. Кошовий був розумний і хитрий козак, знав Запорожців вздовж і впоперек і зразу сказав:

— Не можна присяги ломити, ніяк не можна. — А далі, помовчавши, додів: — Ба ні, можна; присяги ми не зламаем, а так придумаем дещо. Нехай тільки зберуть ся козаки, та не так, щоб на мій приказ, а прямо по своїй волі, — ви вже знаєте, як се робить ся, — а ми із старшиною зараз і прибіжимо на майдан, наче нічого й не знаєм.

Не пройшло й години після їхньої розмови, як вже загули литаври. Найшли ся нараз і п'яні і нерозумні козаки. Міллон козацьких плачок у мить висипав ся на майдан. Підняв ся гомін: »Хто?... Чого?... З якої речі бють на раду?« Ніхто не відповідав. Нарешті то там, то сям почались нарікання: »От гине марно козацька сила: війни нема!... От старшина засиділась, аж очі заплили їм салом! Нема, мабуть, правди на світі!« Інші козаки слухали зразу, а далі й собі стали дорікати: »А й справді, де та правда на світі!« Старшина удавала з себе здивовану такими розмовами. Нарешті кошовий вийшов на перед і промовив:

— Позвольте панове Запорожці, річ держати!

— Держи!

— От скажемо хочби про се, панове

добродії, га ви, певно, й самі краще те знаєте, що багато Запорожців понавинувало з шинках Жидам та й своїм братам стільки, що ніякий чорт тепер і віри не йме. Відтак у друге скажемо і про те, що є чимало молодого козацтва, яке й на очі не бачило, що таке війна, а ви самі добре знаєте, панове, — що молодому чоловікови без війни жити не можна. Який же Запорожець з нього, коли він ще ні разу не бив бісурмена?

»Він добре говорить«, подумав Бульба.

— Не думайте, панове, що я все те кажу задля того, щоб мир нарушити: Борони Боже! Я тільки так кажу, для прикладу. До того-ж у нас храм Божий — гріх і сказати таке: от скільки вже літ, по милости Божій, стоїть Січ, а й досі, не кажу вже, щоб церква знадвору, а то й образи не мають ніякого вбрання; хоч би срібну ризу здогадавсь хто викувати для них! Тільки й того, що при сповіді завіщали деякі козаки; то й то ті дарунки не багато варт, бо все, що дорогого мали за життя, попрошвали. Так от я йду не до того, щоб починати війну з бісурменами: ми обіняли султанови мир, і гріх великий взяв-б на душу, бо присягли по пановому закону.

— Що се знову він плете? — сердивсь про себе Бульба.

— То, як бачите, панове, війни починати не можна: лицарська честь не

велить. А я, своїм дурним розумом, ось що міркую: чи не пустити-б з човнами самих молодих, нехай трохи понарають береги Натолі. Як думаете, панове?

— Веди, веди їх! — загукала юрба з усіх боків. — За віру ми всі положимо голови!

Кошовий злякавсь: йому не було й на думці підняти все Запороже; розірвати мир здавалось йому в с'м випадку ділом несправедливим.

— Позвольте, панове, ще одну річ держати!

— Годі, — кричали Запорожці, — ліпше не скажеш!

— Коли, так, нехай буде так. Я — слухаюсь вашої волі. Уже-бо відомо, і в писаній сказано, що глас народа — глас Божий. Уже розумійше не придумави, що громада придумас. Тільки ось воно що, панове, вам відомо, що султан не подарує сеї юнацької забави, а миб тимчасом були на поготові, і сили в нас були-б свіжі, і нікого-б ми не боялись. А коли ми всі рушимо, то й Татарва може напасти; вони, турецькі собаки, у вічі не кинуть ся і в хату, коли господар дома, не посміють прийти, але вкуєять з задку за лутку, та ще й як вкуєять! Та коли вже на те пішло, щоб говорити правду, то в нас і човнів немає стільки готових і порохи не намелено стільки, щоб можна

налися доєї на большевців. Тепер приходять з України вісти ід Галицької Армії, що російські большевики тільки на короткий час змінили були своє вороже відношення до українства і сьогодні заборонють галицьким відділам навіть мову й українську команду... Значить — оба наші історичні вороги Польща й Росія мають таке саме лице.

Одинока рада для нас: віддати всі свої сили на освіднення українського народу в душі абсолютно ворожі обом нашим історичним ворогам. Коли це наступить, ми побідимо. Але повну побіду досягнемо не скорше, аж поки в масах українського народу не вкоріниться свідомість що тих чужинців треба безпощадно вимести з української землі. Під цим гаслом мусимо побілити.

А. Б.

ВСЯЧІНА.

Польська добича в Києві.

Польські звідомлення доносять, що в Києві попала в польські руки величезна добича. І так між іншими на київському залізничному дворі здобули Поляки тисячі вагонів, яких большевики не могли вивести на Схід. Очевидно Поляки забирають отсю добичу для себе.

Здержання залізничного руху.

Польські влади зарядили здержати від 9 травня на десять днів перевіз цивільних осіб з Поділля і від границі Східної Галичини на залізничних лініях Здолбуново, Рівне, Сарне і Лининець. Це зарядження мотивують польські влади санітарними причинами, а саме поборованням, щоби зі сходу не занесло пошестних недуг.

О цукор з України.

„Кур'єр Львовський“ доносить, що большевики оставили 2 мільйонів пудів цукру. Цих запасів неможна на жаль уважати як воєнну добичу і тому варшавське міністерство промислу і торгівлі робить енергічні старання, щоби цей цукор позискати для Польщі в заміній торговельній дорозі.

Про український бунт на Покуттю.

„Дзєннік людови“ пише таке про український бунт на Покуттю:

„Українські революції на Покуттю здавлено. Військо, яке увійшло до Жабя, укарало го воєнному ряд сіп. Арештовано 70 осіб. Викрито большевицьку організацію. Однак треба злати собі справу, що дійсною причиною револт були пануючий голод, людські реквазиції, биття і знущання над рільниками і лісовими робітниками. — Косівський староста не повинен ні одної години довше лишитися на своїм ставовищі бо багнети не завжди допомагають.“

Така то жорстка тактика польських окупантів в Східній Галичині в загальному освідненні.

ністрів львівських університет буде помішуватися в сеймовому будинку. Офіційльне передання відбулося 3. мая в сали сойму.

Галицькі москофілі про варшавський договір.

Орган галицьких москофілів „Прикарпатська Русь“ в передовці останнього числа виступає остро проти договору Петлюри з Пілсудським і називає його не актом бажання зі сторони Польщі допомогти Україні, але актом старого польського імперіалізму. Забуває тільки орган наших національних зрадників, що до теперішнього зросту польської сили на Сході у найбільшій мірі причинилися вони — галицькі „руські“. Їх сліпа ненависть до власного народу, їх систематичне підкопування наших сил, їх облповування всіх наших національних ідеалів, головнож їх служба польським наїздникам, на якій вони від ряду літ стояли, це були причини, чому український народ Сх. Галичини не міг прийти до сил і постійно впадав у нерівній боротьбі з історичним ворогом. А як „годвизаються“ недобитки цих запроданців ще на областях, де завдяки чужій допомозі мають свободу рухів, видко от хочби по роботі всіляких московських ватажків на Закарпаттю. Але момент повного національного визволення буде одночасно останнім приложенням ножа до горла решток народних Ефіяльтів.

Румунія і Польська офензива на Сході.

Мілітарні успіхи Польщі на Україні підняли на ноги ще одного „доброго“ нашого сусіда — Румунію. Держучися політики: все нападати на безсильного, Румуни бажалиб і собі скористати з нової української добичі. Отже доносять часописи, що румунське правительство носить з думкою вислати на Україну експедиційний корпус в числі 180 тисяч люда і прилучити до польської армії. Ба навіть, що міністр Таке Йонеску виїздить до Черновець, аби тут стрінутися з бар. Миколю Васильком в цілі обговорення справи мира Румуні з Україною. З польської сторони працює в Букарешті відомий зі звірств, доконуваних на нашому населенню генерал Розвадовський. В цих рахунках наших сусідів знаходиться тільки одна обставина, якої вони не беруть під увагу, а саме, що при хлепаню української юшки готові собі дуже сильно попарити губи.

Україна потрібна яко союзниця проти Німеччини і Росії.

М. Васілевскі, представник Польщі в Естонії, заявив що польська офензива на Україну є частиною переведеня програми після якої має сотворитися ряд незалежних держав від Балтійського до Чорного моря.

Він заявив що Польща згодилася подати поміч С. Петлюрі провідникови України в справі сотворення на Україні трівого правительства в тій цілі, щоб опісля Україна могла прилучитися до союзу цих держав проти Німеччини і Росії в заплату за подану Петлюрі поміч Польща має дістати Східну Галичину.

Часописи подають що М. Васілевскі намагає всіма способами спонукати також і Естонію до цього союзу до якого вже мали приступити Польща Фінляндія і Румунія.

Дипломатичні заходи в справі Східної Га-

ліччини українським війском большевики замордували 18 мушин і 7 жінок. Большевики, коли дізналися про це, що вороже військо надходить, старалися втічи з міста залізницею. Один з комісі, яка видала приказ мордування, коли побачив, що залізницею окружили польські улани, поповнив самоубійство; проті боронилися і їх вбито.

Нав'язання торговельних зносин між Лотвою, Фінляндією і Україною.

Варшавський „Кур'єр Польський“ з 24. м. м. доносить:

З добре поінформованих джерел довідуємося, що в Ризі створено державну лотвицьку комісію яко завданням буде нав'язати торговельно-економічні зносини з Україною. Лотва має закуповувати на Україні збіжжя і сирівці, а в заміну достарчати Україні свої промислові вироби.

Також міредатні чинники Фінляндії мають нав'язати економічні зносини з Україною.

Польща Україна й Одеса.

Нью Йорська газета „Ди Ворлд“ з п'ятниці 14. мая поміщує вступну статю під заголовком, в якій каже, що коли Польща дійсно вицофає з України свою армію і обмежиться лише на залізничній контролі, то вона може виминути катастрофи. Але польський імперіалізм певно пожене Пілсудского дальше аж на Одесу яка єсть Українським і російським портом і без якої Росія буде мусіла провадити війну за доступ до моря.

При кінці статті сказано, що мабуть не треба пригадувати Пілсудскому того, що сталося з Наполеоном в Росії, або як признався німецький генерал Людендорф, що „Упадок Німеччини розпочався з хвилию підбиття нею Росії“.

Польські легіонери в нужді.

Радіотелеграма з Москви, з дня 23. цвітня, звіщає що большевикам в плін попала громада польських легіонерів. Вони мають дуже жалкий вигляд. Вони знесилені, обідрані, голодні, убрані в німецьку форму. Серед полонених зустрічається 15 літних хлопців.

Горожанський комітет в Холмі.

Українці в Холмщині вперто стараються згуртоватися в товариства, та все стрічають їх заборони зі сторони польських властей. По довгих заходах повстав Горожанський комітет в Холмі, який хоче прийти вимираючому українському населенню в Холмщині з допомогою.

Турецькі націоналісти відкидають умовини мира.

Тут загально говорять, що Кемаль Паша провідник турецьких націоналістів утворив незалежне турецьке правительство в місті Ангора, в Малій Азії і вислав телеграму до Парижа, що Туреччина з гори відкидає і уважає за необов'язуєче всяке принятте умов мира теперішню турецькою мировою делегацією.

Карло заперечує.

Бувший австрійський цісар Карло і граф Берхгольд, бувший австрійський міністер закордонних справ оголосив в часописях заперечення поголоски що вони плянують привернення на престіл Габсбурської династії. Вони заявили що ніколи не ствердять.

чина, Болгарія і Туреччина будуть допущені в члени на другім засіданню, якого речинця ще не означено.

Німеччина не хоче брати участь в конференції, домагається наперед усунення всіх французьких військ з німецької землі.

Німецьке міністерство по вичерпуючій дискусії з міністрами всіх всіх сфедерованих републик Німеччини одногласно порішило, що Німеччина не має вислати свого представника ні до Спа ні до Брюкселі на промислову конференцію коли французьке військо по день 16. мая не забереється цілковито з окупованих німецьких земель.

Заявлено, що усунено рішучо всякий претекст, який мігби оправдувати дальший побут Французів в окупованих ними територіями понад Реном.

Телеграма Петлюри до Пілсудського.

„Glos Podola“ доносить що Петлюра, прибувши до Камінця вислав звідси обширну телеграму до Пілсудського, в якій між іншими йому доносить, що концепція польсько-українського договору зустрінулася з великим признанням українського громадянства. Це „признання“ по наших інформаціям, виглядає так, що Петлюра зараз після прибуття до Камінця і розмов з українськими громадянами, ще того самого дня покинув Камінець і в опанцерованім поїзді виїхав до Рівного, де тепер перебуває. Видко, що жаден щирий Українець на сю згоду не згодиться.

Закарпатська Україна.

На днях має вернути до Ужгороду губернатор др. Жаткович; віцегубернатором має бути Чех прихильний українському населенню.

В Ужгороді відкривається окремий правничий факультет.

Домагання висилки слідчої комісії до Галичини.

Дня 22. м. м. ? вислав Український Народний Комітет в Злучених Державах отсю каблеграму до Ліги Народів на адресу преміера Льюд Джорджа:

„Мільон Українців в Злучених Державах звертається через Вас до Ліги Народів, щоби вислала до Східної Галичини,

яка остає під польською окупацією слідчу комісію для доходження про гнет і знущання над українським народом та про реквазиції серед населення, які спричинили голод і пошести“.

Український священик Редемпторист перед польським військовим судом.

Перед польським військовим судом Д. О. І. у Львові відбулася розправа проти українського священика редемпториста о. Кінцінгера зі Збоїск. Акт обжалування закидує йому, що в часі польсько-українських боїв під Львовом дав знати українській команді про наближуючюся до Збоїск польську патр-лю.

нами, а саме поборваннями, щоб згладити не занесло пошестних недуг.

О цукор з України.

„Кур'єр Львівський“ доносить, що большевики оставили 2 мільйонів пудів цукру. Цих запасів неможна на жаль уважати як воєнну добычу і тому варшавське міністерство промислу і торгівлі робить енергічні старання, щоби цей цукор позискати для Польщі в заміній торговельній дорозі.

Про український бунт на Покуття.

„Дзєннік людови“ пише таке про український бунт на Покуття:

„Українські революти на Покуття здавлено. Військо, яке увійшло до Жабя, укарало го воєнному ряд сіл. Арештовано 70 осіб. Викрито большевицьку організацію. Однак треба здати собі справу, що дійсною причиною револт були пануючий голод, людські реквізиції, биття і знущання над рільниками і лісовими робітниками. — Косівський староста не повинен ні одної години довше лишитися на своїм стачовищі бо багнети не завжди допомагають“.

Така то жорстка тактика польських окупантів в Східній Галичині в лагідному освітленю польського часопису.

Поляки не перестають тюремити.

В Проскурові, Жмеринці і Житомирі, Польки заарештували багато Українців, головню Галичан і висилають їх партіями до тюрем Східної Галичини. Два транспорти по 200 арештованих приміщено в таборах на Ялівці.

Львівський університет в мурах союму.

На основі розпорядку ради польських мі-

н генерал Розвадовський. В цих рахунках наших сусідів знаходить тільки одна обставина, якої вони не беруть під увагу, а саме, що при хлепаню української юшки готові собі дуже сильно попарити губи.

Україна потрібна яко союзниця проти Німеччини і Росії.

М. Васілевскі, представник Польщі в Естонії, заявив що польська офензива на Українці є частиною переведення програми після якої має сотворитися ряд независимих держав від Балтійського до Чорного моря.

Він заявив що Польща згодилася подати поміч С. Петлюрі провідникови України в справі сотворення на Україні трівого правительства в тій цілі, щоб опісля Україна могла прилучитися до союзу цих держав проти Німеччини і Росії-в заплату за подану Петлюрі поміч Польща має дістати Східну Галичину.

Часописи подають що М. Васілевскі намагаєса всіми способами спонукати також і Естонию до цього союзу до якого вже мали приступити Польща Фінляндія і Румунія.

Дипломатичні заходи в справі Східної Галичини.

Варшавський „Кур'єр Поранни“ з 25. м. м. доносить з Відня:

Німецькі дзєвники доносять що чеське правительство задумує розпочати дипломатичну акцію в справі Східної Галичини аби зашахувати Польщу в боротьбі за Тешинський Шлеск. Чеське правительство числить на піддертя антанті.

Большевики мордують.

Перед заняттем міста Житомира польсь-

Україні в Холщині вперто стараються згуртуватися в товариства, та все стрічають їх заборони зі сторони польських властей. По довгих заходах повстав Горожанський комітет в Холмі.

Який хоче прийти вимираючому українському населенню в Холщині з допомогою.

Турецькі націоналісти відкидають умовини мира.

Тут загально говорять, що Кемаль Паша провідник турецьких націоналістів утворив независиме турецьке правительство в місті Ангора, в Малій Азії і вислав телеграму до Парижа, що Туреччина з гори відкидає і уважає за необовязуюче всяке приняте умов мира теперішню турецькою мировою делегацією.

Карло заперечує.

Бувший австрійський цар Карло і граф Берхтольд, бувший австрійський міністер закордонних справ оголосив в часописях заперечення поголоски що вони плянують повернення на престіл Габсбурської династії. Вони заявили, що ніколи не стрічались у Швайцарії і ніколи в їх думці навіть не було вести якої пропаганди в тій справі. Воно є загально відомим, що недавно цьому Карло відмовився прийняти на авдієнції депутацію австрійських монархістів.

Австрія буде перша допущена до Ліги Народів.

На першій засіданню Ліги Народів, яке відбудеться цього літа в Женеві, Австрія, а можливо і Угорщина, буде перша з ворожих держав допущена в члени Ліги. Німеч-

Дня 22. м. м. ? вислав Український Народний Комітет в Злучених Державах отсю каблеграму до Ліги Народів на адресу премієра Льюд Джорджа:

„Мільйон Українців в Злучених Державах звертається через Вас до Ліги Народів, щоби вислала до Східної Галичини, яка остає під польською

окупацією слідчу комісію для доходження про гнет і знущання над українським народом та про реквізиції серед населення, які спричинили голод і пошести“.

Український священик Редемпторист перед польським військовим судом.

Перед польським військовим судом Д. О. І. у Львові відбулася розправа проти українського священика редемпториста о. Кінцінгера зі Збоїск. Акт обжалування закидує йому, що в часі польсько-українських боїв під Львовом дав знати українській команді про наближуючуса до Збоїск польську патрулю.

Дашинський за незалежністю України.

На одному з послідних засідань польського союму виголосив Дашинський довшу промову, в якій сказав що треба раз на завжди розбити російську імперію. Льогічним вислідом цього є вицання і будова Української Народної Республіки.

Польська офензива дуже тана. Бються американською амуніцією та заідають український хліб.

Депеша з Берліна, з понеділка звідомляє: Др. Стоцький, з української делега-

було всім рупати. А я, несподі і так, я рад: я — весь у вашій волі.

Хитрий отаман замовк. Козаки стали радитись кумами, куріни отамани собі; на щастє, пляних було не багато, й через те рішили послухати розумної ради.

Зараз таки кілька чоловік переправилося на другий беріг Дніпра у військову скрбницю, де в недоступних схованках, під водою і в очеретах, переховував ся пільськовий скарб і запаси зброї. Інші винулись до човни оглядати ім і лаштунати до походу. В мить юрба народа покрила беріг. Кілька теслів явились з торорами. Старі, опалені широко-плечі думі Запорожці з сивизною на вусах і молоді, чорнувусі, поидкочувавши шаровари, стояли по коліна в воді і стягали міцним канатом чайки з берега в воду. Інші дивились готові, сухі колоди і всякий матеріал. Тут обшивали човен дошками; там перевернули його верх дном, глобили і замазювали; онде, по козацькому звичаю, привязували до боків чайок вязанки довгого очерету, щоб морська хвиля не залила їх; по всім березі порозкладали огнища і топили в мідяних казанах смолу, щоб залити човни. Бували і старі козаки навчали молодих. Стукіт і гомін при роботі відняв ся из весь округ і беріг мов живий заворушив се.

(Далі буде).

ЛЮБИ ДІТИ ЧИТАЙТЕ СЕ, АЛЕ КІЛЬКА РАЗ І ЗАДЕРЖІТЬ СЕ В СВОЇЙ ПАМ'ЯТІ.

Не довго по тім всім протягу славний Богдан: номер 15-го серпня 1657 року, а 23-го при великім натовні народа, в супроводі війська козацького перенесли його тіло до Суботова і там поховали, по козацькому звичаю, наложивши гармат і рушниць. Ой і сумно дзвонили дзвони по душі гетьмановій, сумно співали дяки, а ще сумнійше лунав плач народа, такий плач, що аж не чути було з-за него церковного співу. Поховали гетьмана в Суботівській церкві, коло домовини поставили портрет, але не знайшли спокою кости Богданові й по смерті: в 1664 році польський шляхтич Чарнецький захопив Суботів, звелів викопати останки Богдана і розкидати їх по полю.

А церква стоїть і до сього дня . . .

VII.

По смерті Хмельницького, вибрано гетьманом його сина Юрія Хмельниченка, а поки він виросте, рішено поставити гетьманом на той час Івана Виговського.

Розумний се був чоловік і — як би між козацькою старшиною не було такого неладу та ворожнечі — може докінчив би був те, чого не встиг докінчити Хмельницький. Виговський яено бачив, що з Москвою не можна жити в ладу. Московський цар прислав до Київського воеводу Шереметєва, людину тяжку, пересяклу московським духом. Сей воевода навіть голосно хвалив ся, що цар прислав його сюди на те, аби винищити дух свободи. Виговський те чув і прийшов тоді до переконання, що не слід з Москвою тримати. Польща іла нас триста літ, та не з'їла, а Москаль за яких пару років хоче ажертити. Отже задумав гетьман знов з'єднати ся з Польщею, але тепер уже не так собі думи пусто, а таки основно, докладно все обговоривши та забезпечивши ся на довгу будучність договором. От в тій цілі і списано так звані Гадяцькі акта.

Гадяцька умова з 1658 р. се визначний акт нашої історії, котрий показує, що Україна вже тоді, триста літ тому, назад бажала конституції, бажала тих свобод, котрих завдяки ворогам не має і по нинішній день. І як би у нас не була віднята історична можливість розвинути ся тим шляхом, який показував нам наш дух — чи не була би тепер Україна в ряді нацикультурніших держав, бо от, як бачимо з Гадяцьких умов, тоді вже вона стояла на поступовім ґрунті.

Вів переговори Виговський з Польщею — чи згідна вона помирити ся з Україною на нових умовах; Поляки, очевидна річ, були раді, бо ліпше мати Україну приятелем, ніж ворогом. І от 18-го вересня в місті Гадячі (Полтавської губернії) призначена була рада, на котру приїхали з польської сторони послы Беншовський та Євлашювський. На великому сайдані зійшла ся старшина, і Виговський розпочав бесіду, звертаючи ся до польських послів.

— Військо Запорожеське хоче вічного мира і єднання з Польщею, коли почуємо від панів комісарів милостиве слово короля. На те Беншовський відповів довшою промовою:

— От уже десять літ, як мов дві матери за одну дитину сперечають ся між собою за Україну Поляки і Москалі, але трудно нам кому-небудь удержати за собою ціле тіло, тому розрубуюме його на части, а від того гине наш край. Сіе Москаль ненависть між вами а нами на богатих полях України, напоюючи їх кровію християнською, а сорог душ християнських, диявол проклятий, умисне нас до того підюджує на нашу погибіль. Істинно кажу вам, панове молодці — Божею благодаттю так стало ся, що ми пізнали гріхи наші і простили один одному провини наші.

(Дальше буде).

ші каже, що польсько-українська офензива не так поважно представляється як її описують. Польщі удалось — говорить він — дістати від Америки великі засоби воєнних матеріалів, які находились в Франції, за дуже незначну суму, бо тільки за 200 мільйонів (не каже він чи франків чи доларів). Але Польща нині не може навіть і такої малої суми заплатити процент, який гварантує своїми лісами і шлеськими копальнями вугля".

Америка не хотіла забирати своїх матеріалів з Франції, а Франція також їх не потребувала, тому позалося що найліпше їх післати до Данціга. Гляй Поляки могли дуже мало заплатити. Польща тепер дає трохи тих воєнних засобів Українцям, а ті зате живлять їх цілу армію. Такою дорогою можна дуже легко провадити війну. (Коротко сказавши пани наробили за багато ануніції; війна ніби поскінчена, тай що з нею робити? Посилають трохи рабам, не хай воюють).

ВІСТІ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Відносини в Чорткові страшні. Плямистий тиф шириться без впину до того степеня, що майже в кожій хаті лежать хорі і то без ніякої помочи.

Цілковитий застій в апровізації, від місяця нема нігде ні муки, ні цукру, ні соли, що спричиняє ще більшу нужду і смертільність. Біля 700 людей хорих на тиф.

Пошестні недуги спричиняє уміщений в Чорткові обоз полонених і арештованих, які повертали ізза Збруча. Доперва від кількох днів зіхав санітарний поїзд для здержання пошести, який висипає санітарні кольони по повіті. — Про горожанське житте нема що і згадувати, всі товариства, крім Горожанського Комітету і „Наді“ нечинні, бо війсковість заняла одинокий український будинок „Народний Дім“ а коли вже й війсковим став злишним, відступила приватному тов. „Коло Пань“, яке там отворило „Господен для жолнежа польського“ — се є дешева реставраціо.

Всі змагання о відданне будинку остали без успіхи.

Кружок Укр. Педагогічного Тов. доперва на днях розпочав працю, обновляючи приватну укр. гімназію і закладаючи приватну 4. кл. народню школу.

Росія: Большевики хваляться, що бють Ляхів, а Ляхи не мають слів та способу, щоб в найнедоступнійшу прогалину нинішного світа занести вістку, як они бють всіх, всіх хто лиш попадеся їм. Не так оно є. Лихо, та тільки. Одеса в українських руках, з Києва оступили Ляхи, та і мусіли.

В Ірландії, революція. Много забито, много ранених.

Аліанти рішили змінити мирову угоду взлядом Турції.

На Балкані неспокій. Турція, Сербія, Болгарія і Греція готовляться до війни.

В Італії в більших містах неспокій. Робітники штрайкують, до них прилучаєсь військо. Кажуть, що то большевики, ач то не се, що хліба немають.

Шкоди нанесені політикою Петлюри.

Орієнтація на Польщу Петлюри й його однодумців богато напсувала в відносинах

ЧИ ПИЛИ ВИ ВЖЕ КАВУ З УКРАЇНСЬКОЇ ФАБРИКИ?

Зайдіть до Григорія Кушніра
кольонія Шавієр да Сільва.

Там дістанете: каву палену найліпшої якости, без домішок, ароматичного запаху.

Caffè Economico, preparada por Gregorio Kuchmir.

Xavier da Silva — corr. Parandua — Sta. Catharina.

Адвокат
DR. TRASYBULNO LINS-FILHO,
у прудентополі.

Принимает всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Интересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаєте в українській мові.

Канцелярія містить ся:

Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір! — Позір!

ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!

Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новоотворений склеп. Найдешевші товари споживчі, зняряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукта кольоніальні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминути, а їти до свого Українця.

Alexandre Martynec.

Ivahy — Prudentopolis — Parana.

повіло нотою, де зазначило свою нейтральну позицію і висловлювало бажанне вийти в порозумінне по різним конкретним питаннем. Совітський уряд російський відповів, що вповні вдоволяють ся сими заявами. Але кілька день тому чеське міністерство заграничних справ одержало нову ноту підписану комісарями заграничних справ російської республіки Чічеренним і української совітської Раковским. В ній вони вказують, що заяві про нейтральність. Чехії суперечить той факт, що чесько словенський уряд „фаворизує воєнні заходи проти совітської власти України“: „на території чесько-словенської республіки організують ся полки зложені з Українців, бувших воєнно-полонених в Італії й інших антантських краях“. Досі зорганізовано три такі полки й роблять ся приготування для організації нових таких частин. Діється се на жаданне Петлюри і чеська газета „Венков“ пише, що сам він має приїхати до Праги, аби заняти ся висилкою сих против-революційних військ для зеднання з польськими силами против совітської української республіки. Нота додає, що Петлюрині агенти, яким дозволена така робота на території чесько-словенської республіки, не представляють собою ніякої признаної власти на Україні, а тільки „честолюбність одиниці, котра облещена російською Україною навіть своїми найбільшними співробітниками в директорії, викиненої з свого краю — яка пішла до табору держави, котра зовсім не криє своїх заборчих плянів

чужемо політика Петлюри й його прислужників ласки Антанти таки не здобула, а тих вірних і ширих і користних приятелів, котрих Україна мала, від неї відігнали!

*) Рафальський представник Колчаківського правітельства Славинський-Української Нар. Республіки.)

З Бразилії.

Повідають, що в пристані Паранагва риб так много, як жадного року. Однак мимо сего не танють они, але що раз дорожчі. В Бразилії тепер все дороге.

Ходять чутки і то від найповажніших осіб, що в короткім часі має прибути велике число народу з Європи.

Що за хоробрість польського вояка? Рознеслась вістка, що військо польське, котре виїхало з Бразилії боронити свою „чужину“, вертає. Пшились всі, що герої вертають, а часопис „Swit“ не похвалив. Гадайте, що зробили? Приїхали в Понта Гросу, напали на редакцію, поїнишили її, тайтим дали доказ, що і в Бразилії в них хоробра кров.

Подавсь до відома всім интересованим, що речениць стараняєсь о уряд „бутикенера“ при клубі українськїм у Прудентополі. продовжуєсь до дня 25. липня с. р.

Хтоби хотів тим заняти ся, най не лиш

Найбільший український склеп в Прудентополі
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка вдоволят Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнородніших материй, най модніших кольорів касеміри, коців, готових убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів солом'яних і сукняних, ниток до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, сила, начинь кухонних, заліза, машин до шиття, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свічки мильові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами, незрівнаного смаку паленої і чай з Індий.

Завсїгди сьвіже насїне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнїшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витревалу, найменьшої ваги, а найсильнїшу. Скуповую на велику скалю герву та иньш! краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвіре на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilo Wojtowycz

Prudentopolis, Parana, Brazil.

тали побиті, а Німці, що цілим світом трясли — стрімголов втікали. Самих Французів зістало побитих понад 20 тисяч!!! Отже на Україні не так зло! Далше говорить мені, що Україна є тепер в згоді з Польщею і потрібно, щоб ми тут також жили в згоді. Добре! Однак, щоб фактично була згода між Україною і Польщею, потрібно, аби Польща випустила на волю всіх наших арештованих і інтернованих, щоб не трималася заборчих засад і т. д.

От і таке я говорив з п. делегатом, П. Никодимом.

Ну, і шож вчучає „учасник“ могли писати, що цікавіє тандялялися „Русіні“ на „Пшедставіцелї Нїпльскеї“, коли там, крім мене, з Українця не було нікого?! Чи то таке цікаве, що делегат говорив до мене, що Україна в „згоді“ з Польщею?

Але ми знаємо, що там Ляхи рабують, накладають високі контрибуції на бідні села, конфіскують українські народні добра, беруть кожного свідомого Українця лід суд за се, що працює для добра свого народу, карають без переслухання судового, вьязнє морять голодом, безчестять українське жіноцтво, наших патріотів і духовенство.

Там не так сьвободи народної, алє і релігійної нема, бо силою на латинщину перетягають — одним словом хотять нас зовсім зничити.

Ну, і ми Українці малиби витати представителя такого уряду? Він може сам має закрівалені руки братньою кровію на нашій

Кружок Укр. Педагогічного Тов. доперва на днях розпочав працю, обновляючи приватну укр. гімназію і закладаючи приватну 4. кл. народню школу.

Росія: Большевики хваляться, що бють Ляхів, а Ляхи не мають слів та способу, щоб в найнедоступнішу прогалину нинішнього світа занести вістку, як они бють всіх, всіх хто лиш попадеся їм. Не так оно є. Лихо, та тільки. Одеса в українських руках, з Києва оступили Ляхи, та і мусіли.

В Ірландії, революція. Много забито, много ранених.

Аліанти рішили змінити мирову угоду взлядом Турції.

На Балкані неспокої. Турція, Сербія, Болгарія і Греція готуються до війни.

В Італії в більших містах неспокої. Рубітники штрайкують, до них прилучається військо. Кажуть, що то большевики, ачи то не се, що хліба немають.

Шкоди нанесені політикою Петлюри.

Орієнтація на Польщу Петлюри й його однодумців багато напсувала в відносинах до України її колишніх приятелів і не перестав псувати далі.

Наприклад Литовці, давніше дуже приязні для України, тепер з підозрінням ставляться до Українців, вважаючи, що вони стали союзниками, чи властиво служальцями Польщі, котру Литовці вважають своїм смертельным, непримирним ворогом.

Чехи, які незвичайно цинили добрі відносини до них Українців і з свого боку не шадили їм проявів, своєї приязни, цинячи в Україні посередницю між Чехією й Росією, чи Східнім Славянством взагалі, були дуже збентежені політикою Петлюри. Для них зовсім незрозумілою була та легкомудність, з котрою міністри Петлюри й він сам зрікаються такої дорогоцінної й для України і для Чехії країни, як Галичина, через котру Чехія могла мати безпосередню стичність з Україною, і через неї з Росією, минаючи Польщу, в котрій Чехія справедливо бачить небезпечного конкурента, з котрим раніше чи пізніше придеться звести рішучу боротьбу. Чеські політики стратили довіру до сього українського уряду, бо одно з двох: мусіли вважати сих людей або слабими патріотами або слабими політиками.

Відомости про те що галицька бригада, яка під час торішнього польського наступу скоронилась на чеську територію і була принята Чехією на своє удержання, формально інтернована в Яблоніцї має бути вжита Петлюрою до формовання нової армії під польським протекторатом, на окупованій поляками території, обудила нові невдоволення. Бригада котру Чехи утримували, спасли від загібелі, мала була фактично вжита на збільшення польських сил як раз у хвили, коли Чехія мобілізувала свої сили щоб на всякий випадок бути готовою для можливого обрахунку з Польщею за Тишинський округ. Петлюрівські агенти поясняли, що бригада і інші формування мали бути вжиті для спільної боротьби против большевиків, але таке призначення також не могло слушувати Чехів, котрі рішили на далі триматись вповні неутральними супроти подій в Росії і польсько-російської боротьби.

На мирову пропозицію зроблену Совітською Росією чеське правительство недавно від-

калька день тому чеське міністерство заграничних справ одержало нову ноту підписану комісарами заграничних справ-російської республіки Чічеренним і української совітської Раковским. В ній вони вказують, що заяві про неутральність. Чехії суперечить той факт, що чесько словенський уряд „фаворизує воєнні заходи проти совітської влади України“: „на території чесько-словенської республіки організуються полки зложені з Українців, бувших воєнно-полонених в Італії й інших антантських краях“. Досі зорганізовано три такі полки й робляться приготування для організації нових таких частин. Діється се на жаданне Петлюри і чеська газета „Венков“ пише, що сам він має приїхати до Праги, аби зайнятись висилкою сих против-революційних військ для зєднання з польськими силами против совітської української республіки. Нота додає, що Петлюрині агенти, яким дозволена така робота на території чесько-словенської республіки, не представляють собою ніякої признаної влади на Україні, а тільки „честолюбність одиниці, котра облишена російською Україною, навіть своїми найближчими співробітниками в директорії, викиненої з свого краю — яка пішла до табору держави, котра зовсім не криє своїх заборчих плянів що до України“.

Оголошуючи сю ноту, чеське міністерство додало поясненне, що ся совітська нота опирається на хибних інформаціях про якісь українські формовання на чесько-словенській території. Що до галицької бригади інтернованої в Яблоніцї дійсно робились ріжні пропозиції аби вжити її до боротьби на російській території. Проекти такі виходили не тільки з против-большевицьких кругів, але і з сфер приязних большевикам. Але аж до повного вирішення галицького питання чеське правительство зістанеться в повні неутральним супроти відносин між Росією, Польщею й Україною і не допускатиме ніяких формацій у себе.

З нагоди сього урядового вияснення, чеське „Право ліду“ — орган соціал-демократичної партії, котра тепер являється партією правлящою, завважає від себе, що хоч бажанне уряду бути, неутральним не будить ніяких сумнівів, то все таки зістається незрозумілим, на якій підставі ріжні офіцерські реакційні круги, з початку російські, а тепер українські користуються свободою якою не можуть користуватись представники совітської влади російської й української. Невідомо на якій підставі ці місії, спеціально Петлюрівська, розвивали й розвивають найживішу політичну пропанду. Петлюрині люди дійсно ведуть пропанду в Яблоніцкїм таборі й переслідують воєнків настроєних соціалістично або комуністично.

Газета висловлює побажання, щоб людям Українцям, які пробувають в Чехії, був улешений поворот до вітчизни, а всякі місії й комісії т. зв. Петлюрівські які функціонують на чеській території, були ліквідовані. „Інтереси громадян української республіки, о скільки вона вийшла з території бувшої Росії, доста обслуговуються інтереси представниками іспанського правительства. Паново Рафальські як і Славенські“ на території нашої республіки зайві або й шкідливі з погляду відносин, які виникають між Росією й Чехією“.

Навелисьмо голос сеї газети як одну з ілюстрацій того прохолодження настроїв Чехів що до України й Українців. Як завда-

ли в згоді. Добре! Однак; щоб фактично була згода між Україною і Польщею, потрібно, аби Польща випустила на волю всіх наших арештованих і інтернованих, щоб не трималася заборчих засад і т. д.

З Бразилії.

Повідають, що в пристані Паранагва риб так много, як жадного року. Однак мимо сего не таніють они, але що раз доросші. В Бразилії тепер все дороге.

Ходять чутки і то від найповажніших осіб, що в короткім часі має прибути велике число народу з Європи.

Що за хоробрість польського воєяка? Рознеслась вістка, що військо польське, котре виїхало з Бразилії боронити свою „ацію“, вертає. Тішились всі, що герої вертають, а часопис „Swit“ не похвалив. Гадайте, що зробили? Приїхали в Понта Гросу, напали на редакцію, поїнишили її, тайтим дали доказ, що і в Бразилії в них хоробра кров.

Поднаесь до відома всім інтересованим, що речениць стараняся о уряд „бутикенера“ при клубі українськїм у Прудентополи. продовжуєсь до дня 25. липня с. р.

Хтоби хотів тим зайнятись, най не лиш своє зголошене але й условини шле на руки секр. Тов. „Україна“, п. В. Лопатюка. Члени Товариства мають першеньство.

Допись.

Попалось мені читати в „Газеті Польській“ з дня 16. червня, допись якогось „учасника“ привитання, яке зробили тутейші Поляки делегатови польського консуля, П. Никодима. В своїй дописі пише він, що „мало било Русінов обещаних, але ці цо билі то дзівовалисен для чого то їх пшеводні ці кожой ненавідзець Поляка, і уважаць го за найгоршого врага, гди тимчасем пшедставіцель Польскі так взньослемі словами пшемава о тей братней згодлівосці з Україном“. Цікаве, і то дуже цікаве. По перше, що Русинів (Українців) не було зовсім нікого; По друге: Я був в п. кобратора Рогасіяна зі своєю приватною потребою і тоді як раз прибув п. делегат з візитом. Між иншими і мене представлено при сїм привитаню. Тоді запитав мене п. писар, чи єсьм Поляком. Я відповів йому, що ні та сказав, що єсьм Українцем і то зі Східної Галичини. Дальше питає мене, чи я представляю Українців з кольснї. Я відповів, що не представляю нікого, ні навіть самого себе і що прийшов сюди до канцелярії тільки зі своїм власним інтересом. Тоді він до мене каже: Ви мусите зарежіструватися, а то для того, що походите з Галичини! І то ні — кажу я — я можу режіструвати ся тільки у свого консуля, если буде, а Галичина не єсть на стало при Польщі, лише на якийсь час під несправедливою окупацію. Дальше говорить мені, що Україні так трудно бути узаною самостійною державою, і се і те. Если ж так, кажу, то чомуж можуть бути узанями другі держави, як Естонія, Литва, Фінляндія, Чехи і инші, у котрих не мають ні по 10 міліонів людности, а Україна, котра числить понад 40 міліонів людности не може бути узаною! Україна ще не так дуже лико стоїть, та Ви пане лучше о тім знаєте, як Деніківці напали на Україну, і зі-

ли в згоді. Добре! Однак; щоб фактично була згода між Україною і Польщею, потрібно, аби Польща випустила на волю всіх наших арештованих і інтернованих, щоб не трималася заборчих засад і т. д.

От і таке я говорив з п. делегатом, П. Никодимом.

Ну, і шож в „учасник“ могли писати, що цікаве гадивлялися „Русіни“ на „Пшедставіцель Польскей“, коли там, крім мене, з Українців не було нікого? Чи то таке цікаве, що делегат говорив до мене, що Україна в „згоді“ з Польщею?

Але ми знаємо, що там Ляхи рабують, накладають високі контрибуції на бідні села, конфіскують українські народні добра, беруть кожного свідомого Українця під суд за се, що працює для добра свого народу, карають без переслухання судового, вьзнімають голодом, безчестять українське жіноцтво, наших патріотів і духовенство.

Там не так свєбоди народної, але і релігійної нема, бо силою на латинщину перетягають — одним словом хотять нас зовсім знищити.

Ну, і ми Українці малиби витати представителя такого уряду? Він може сам має закрівалені руки братньою кровію на нашій земленці, а тепер по братньому промовляє до нас як до „Русінов“, про котрих до недавна ваші часописи писали, що „німа Русінов“! Чи на се треба аж „пшеводніков“ щоби таку комедію зрозуміти! Ручу вам, що не тільки люди дорослі, але вже навіть і малі діти знають о тій ляцькій справедливости. Ми Українці не відносилибся так неприхильно до ряду польського в Бразилії, колиб не було таких страшних кривд для українського народу з вашої сторони від соток літ аж до нині. Ми уміємо і хочемо в братній згоді жити, але тоді, коли Ви у своїх границях будете спокійно жити та не будете пхатися на нашу землю, поза наші межі. Коли ми побачимо, що Ви по братньому живете то і ми будемо старати ся так жити, а поки що відчепіть ся від нас то лучше зробіте.

Семен Шпалер.

Іваї, 25 — 6 — 1920.

Одинокий заклад фотографічний у Прудентополи.

Atelier Photographico Americano.

et Miguel Kus e Max Hehl ex.

Чи Ви вже знаєте? В Прудентополи при улиці Dr. Alfonso Samargo (напротив польського клубу) мешкає фотограф. Если хочете мати гарну фотографію своєю, своєю жінкою, дітьми або і цілої родини, зайдіть до него, а одержите.

Праця гарна, точна, скоро — ціни умірковані. Рівнеж виконує фотографії в кольорех, та після бажаня побілішає.

Мих. Кусь — Макс Гекль.
Прудентополи Парана

Оголошення.

Шакер на продаж.

Тако дуже сародается добру землю на лінії Гара-Вермелі. Землі є 22 і пів алькера; забудівте господарське, потрера, добра вола! Хто хоче купити, пай спішиться до властителя п. Теодора Бренківського або до Редакції „Праці“.

Добра нагода!

Хочете, щоби Ваші просьби (requerimentos) або пинні які справи були добре зроблені і прийняті, удійтеся до п. Лопатюка В.—Чому? Бо всі справи можуть лише тоді добре вийти, як Ви представите їх в своїй рідній мові. Папери до урядового шлюбу, режістра дітий уроджених, померших, як і списи майна померших, удійтеся лишень до визще згаданого а буде-те вдоволені.

ШЕВСЬКА — РИМАРСЬКА СПІЛКА

Матвійко — Комніцький.

Виконуєсь совісно, по дешевих цінах черевики, чоботи, шинелі, після найновішої моди і з найлучшої шкіри.

Рівнож виконуєсь всякого рода упряж, сідла і иньші прибори входячі в обсяг римарства.

Приймаєтьс я замовлення, яктакож на складі до набути в кожній хвилі всякі прибори і знаряди так з фаху римарського як і шевського.

Ціни приступні — праця совісна; Можна купувати і гуртовно. Кожний Українець повинен цопирати своїх свідомих Українців-ремісників. Нині клич всюди: СВІЙ ДО СВОГО!

Matvyiko & Komniuckyi

Prudentopolis

Paraná

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українськїм шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мужинам, як і жєнщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудковї, недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги скірні, ріжні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірем, а дістане пораду.

На відповідь залучіть поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українськїм шпитали. (Безплатно для бідних).

Чи Ви вже були коли у склепі,
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациї залізничої.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконати кожний, хто вступить в хату Никити Доняка.

Простора сая повне зроссє є Molhadov, зелєзя, ріжнородна фазєнда, товари споживчі і т. д. Пог-а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переносувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніальні.

До кожного потягу вислаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополи і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Лікар і оператор

Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ
Бувший асистент клінік європейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgena“. Посідає власну лабораторію до бадань хемічних і мікроскопових, та всяких иньших бадань крови в слабостях внутренних.

Порада листовно і устно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Paraná — Brazil.

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плаці, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обєм кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“
de

Basilio Magerovskyi

Parandua

Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєсь всім Українцям склеп свідомого Українця, в котрїм найдуть ся товари споживчі, знаряди до домашнього вжитку. Хто що потребує а певно що не пожалуєте, коли сповнить обовязок народний:

СВІЙ до СВОГО.

Купуєсь збіже і всякі продукта кольоніальні.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципїю Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцужки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніальні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.
ПП. З КОЛЬОНІЇ

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фа-

Чи Ви вже були коли у склепі, НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стачії залізничної.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший то вар. О сім переконати кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повне ^{брос}ссос е Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. Пог а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переносувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висилась власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

Український склеп
ХРУНЯ І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаншій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі в тімбо, кору в брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукнянні і соломянні, і т. д.

Chrun & Irmão
Vera Guarany — Paulo Montim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаншій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІИ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa
Marechal Mallet Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІО РЕБОУСАС—ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає—ФАЗЕНДА—ЗЕЛІЗО—ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усе споживчі товари. Капелюхи—стрільні артикули—окраси зі золота як брошки, перстені, ланпущки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРЯ ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira Paraná

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS

DA

ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:
ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атлянта
Більц

Вода Столова

Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини

Абакаші

Черешень

Малин

Помараньч

Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріждки Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляючий сили.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш склеп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійшій товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевиків з фабрики Фаворита, осотові вовнянні убраня і многі инші товари галетарійні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід
ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна

Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.